

7. Karaburun Bilim Kongresi 06-09 Eylül 2012

kapitalizmin kiskacında: doğa - toplum - teknoloji

Başvuru Sahiplerinin	Adı Soyadı	Çalıştığı Kurum	Görevi	E-posta adresi
	Burak Bakır	Dokuz Eylül Üni.	Öğretim Gör.	burakbakir2002@yahoo.com

Çalışmanın Başlığı	GÜNÜMÜZDE SİNEMANIN POLİTİK GERİ ÇEKİLİŞİ
--------------------	---

ÖZET

Kapitalizmin 400 küsur yıllık tarihi göstermektedir ki, kapitalizm sadece ekonomik bir olgu değildir. Salt iktisadi süreçlerin kavramları ile onu düşünmek ve ona karşı çeşitli mücadele pratikleri geliştirmek yeterli olmamaktadır. Temel ile üst yapı arasındaki ilişkinin diyalektiği ve üst yapının görece özerk alanları bu mücadelenin farklı veçheleri de olması gerektiğine işaret etmektedir. Tüketim düzeninden, gösterinin örgütlenmesine, gündelik yaşamın akışından, eğlenme biçimlerine kadar farklı düzeylerde ideolojik ve hegemonik bir savaşım da sürmektedir. Bu savaşım içerisinde mevcut sistemin ya da sistemlerin devam etmelerine olanak sağlayan duygulanımlar üretilmektedir. Bu yüzdendir ki kapitalizmin gelişmesine paralel olarak özellikle 19. yüzyıldan itibaren estetik ayrı bir alan olarak önem kazanmıştır.

Kapitalizmin görece üst düzey örgütlenmesini tamamlamış olduğu 19. yüzyıl sonu ile 20 yüzyıl başı (Lenin'in ifadesi ile emperyalizm aşaması) sinema sanatının da doğduğu döneme tekabül etmektedir. Sinema sanatı hem en genç (hem de en geç) sanat olması, kitle, popüler kültür ve kültür endüstrisi ile ilişkisi bağlamında hiçbir zaman yüksek kültürün bir parçası olmamıştır. Sinemanın bu karakteri onu sadece bir boş vakit aracı yapmamış asıl önemlisi ideolojik hegemonya mücadeleleri içerisinde önemli bir araç haline getirmiştir. Her kesimden insanın toplu halde izlediği, ortak duygulanımlara kapıldığı sinema günümüzde üzerine daha ciddi düşünülmesi gereken bir takım olanaklar barındırmaktadır.

Özellikle Hollywood sinemasının öncülüğünde şekillenen ana akım sinemaların yanında sinema tarihinin başlangıcından bu yana farklı sinema pratikleri ortaya çıkmıştır. Bu sinema pratiklerinden bazıları, Dreyer, Bresson, Bergman, Tarkovsky gibi yönetmenler özneline, modernleşme ve kapitalistleşme süreçleri içerisinde insanın ve doğanın yaşadığı dönüşüm ve tahribatlar karşısında, varoluşsal ve tinsel bir estetik pratik geliştirmişlerdir. Diğer yandan daha kolektif bir anlatım biçimi ile Ekspresyonist sinema, İtalyan Yeni Gerçekçiliği ve 1960'lar ve 70'ler boyunca Üçüncü Dünya Ülkelerinde ortaya çıkan çeşitli sinema estetikleri, kapitalizmin ve emperyalizmin tahakküm ilişkilerini kimi zaman içsek kimi zaman da toplumsal düzeylerde sorunsallaştırmışlardır. Üçüncü bir alan olarak ise ortağın inşa edilmesi, yaratılması noktasında Sovyet Devrim sinemasından başlayan Lukacs, Brecht ve daha sonraları kısmen Althusser, Ranciere gibi düşünürlerce ortaya konulmaya çalışılan başka bir estetik anlayış oluşturulmaya çalışılmış, bunun izleri de Godard,

“Bilim itaatsiz olana ihtiyaç duyar”
Theodor Adorno

7. Karaburun Bilim Kongresi **06-09 Eylül 2012**

kapitalizmin kiskacında: doğa - toplum - teknoloji

Rocha, Solanas, Güney gibi yönetmenlerin filmlerinde yeni bir sinema estetiğine dönüşmüştür.

Günümüzde ise görülen odur ki bir yanda ana damar ticari sinema ile diğer yanda ortaya çıkan festivallere endekslili sinema arasında ortağı mümkün kılma noktasında estetik bir mücadele veren sinema geriye düşmüş, kendi estetik gelişimini sürdürememiş, melankoliden entelektüalizme kadar çeşitli alanlara savrulmuştur. Estetik pratiğin sustuğu dönemde, estetik teorinin konuşması, tüm bu sürecin eleştirisini ortaya koyması ve ütopyanın gerçekleşmesi noktasında kuramı radikalleştirilmesi önemli görünmektedir. Sürecin bu aşamaya gelmesinde ki en önemli faktör ütöpik zaman mekan tasavvurlarının yitmesi ve buna bağlı olarak “ne yapmalı” sorusunun gündemden düşmüş olması gösterilebilir. Çünkü özünde sinema zaman ve mekan aracılığı ile karakterlerinin ne yaptıklarını gösteren ve izleyicisini o duygulanımlar etrafında örgütleyen ve her zaman kitlesel olan tek sanattır. Bu çalışmanın en önemli amacı, yaşamın tüm alanlarına süren saldırı karşısında devam eden geri çekilmenin nedenleri üzerine düşünmek ve öz eleştiri vermektir.

TEMEL KAYNAKÇA

Louis Althusser – Marx İçin
Georgy Lukacs – Tarih ve Sınıf Bilinci
Jacques Ranciere – Özgürleşen Seyirci
Bertolt Brecht – Epik Tiyatro
Fredric Jameson – Siyasal Bilinçdışı
Andras Balint Kovacs – Modernizmi Seyretmek

EK BİLGİ

(Başvuru Formu üzerinde belirtmek için yer bulamadığınız bilgileri bu alana yazabilirsiniz)

ANAHTAR KELİMELER

Sinema, Estetik, Duygulanım, Politika.